

Yttrande

Dnr 25KS449-5
2025-11-27
Magnus Westerstrand
Telefon +4626179493
magnus.westerstrand@gavle.se

Kommunstyrelsen/
Kommunfullmäktige

Yttrande - Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten

Ert diarienummer: KN2025/01543

Beskrivning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet önskar remissvar på SOU 2025:88, utredningen om möjligheterna till förändringar i den juridiska hanteringen av besked om lämplig användning av mark och vatten.

Utredningens uppdrag har i den del som omhändertas i detta betänkande varit att analysera möjligheterna att samla bestämmelser om hushållning i en särskild lag och ta ställning till hur ett besked om det allmännas grundläggande syn på lämpligheten av en viss verksamhet på en viss plats skulle kunna lämnas i ett tidigt skede. Syftet med uppdraget har varit att främja investeringsviljan och korta den totala tidsåtgången för tillståndsprocessen.

Yttrande

Gävle kommun delar den bakomliggande ambitionen till utredningen: det är viktigt att skapa effektivare och mer förutsägbara prövningsprocesser. Utredningen har tagit fram ett förslag vars konsekvenser är svåröverblickbara och riskerar att bidra till motsatsen.

Även om utredningen poängterar att kommunfullmäktiges tillstyrkande skulle krävas för ett områdesanvändningsbesked så påverkar de föreslagna förändringarna kommunens handlingsutrymme, en viktig del av det kommunala självstyret och den lokala demokratin.

Regeringens korta handläggningstid om max tre månader, det faktum att en begäran för ett områdesanvändningsbesked kan hållas hemlig från kommunen under beredningen, samt att beslut om områdesanvändningsbesked inte går att överklaga, gör det svårt för kommuner att på ett rättssäkert och demokratiskt sätt bereda tillstyrkansärenden i dessa fall. Det kommer att sätta stor press på kommunen att fatta beslut utan tillräckliga grunder, vilket i praktiken riskerar att förskjuta makt från lokal till nationell nivå. Det kommer också fortsatt att vara möjligt för regeringen att köra över kommuner och

sedan låta kommunerna ta notan. Detta kan inte Gävle Kommun ställa sig bakom.

För att hantera problemet som uppstår kopplat till otydliga riksintressen och otydlig prioritering bland riksintressen borde utredningen fokuserat mer på just denna fråga i stället för att föreslå en ny process som riskerar att öka rättslig osäkerhet och att skapa nya konfliktytor.

Gävle Kommun instämmer i stora delar med SKR:s yttrande och särskilt i kravet på "tydliga modeller för ansvar och fördelning av kostnader, intäkter och risker". Sådana har inte utredningen presenterat. Precis som SKR anser Gävle Kommun att frågan kräver ett helhetsgrepp där även genomlysning av riksintressesystemet ingår.

Då konsekvenserna, i synnerhet i kombination med andra aktuella utredningar och lagförslag på området inte är fullt utredda bedömer Gävle kommun att förslaget inte kan ligga till grund för lagstiftning i sitt nuvarande skick.

Magnus Westerstrand
Vattenstrateg, Övergripande planering

Erik Apel
Planeringsstrateg, Övergripande planering

Katarina Johansson
Enhetschef, Miljöstrategiska Enheten